

ταί δυό. Αὐτὸ τὸ κάμν-νε κι' ὄσες βολές σφάζνε ὄρνιθα γιὰ καπόνι ΛΑΛΒΑΣΑΝΙ μέσα στὸ χρόνο.

Σήμερα κόφτνε ταζέδκα καρύδια καὶ κιτάζνε τ δύχι τς, ἂ θά βγῆ γιομάτο θά γένι ὄ,τ' ἔβανανε μὲ τὸ νοῦ τς ἂ θά βγῆ ἄδειο, θά πῆ δὲ θά γένι.

25. Τς Ἄγιασαννας. Λαφρογιόρτ. Γιορτάζ ἡ Ἄννα καὶ ἡ Ἄννίκα, καὶ ἡ Ἄννιῶ καὶ ἡ Ἄννίτσα.

26. Τς Ὀσίας Παρασκευῆς. Λαφρογιόρτ. Στς Μέτρες εἶναι ἓνα ἄγασμα τς Ἄγια Παρασκευῆς, ἀπάν στὸ βαῖρ. Εἶναι σὰ σπηλιά, ἴσαμε 50 μέτρα βάθος, καὶ στὸ ζερβὶ τὸ μέρος ἔχι μιὰ τρύπα. Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια λένε αὐτήν ἢ τρύπα ἦδανε μεγάλι, καὶ μιὰ βολὰ ἤκε μιὰ γαστρωμένι β-βάλα καὶ βγῆκε στὸ Τζιγέζ κοδά, στὸ Τεκέτερε μὲ τὸ μαλάκι. Ἐκεῖ λένε ἦδανε ἀρχαία πολιτεία καὶ τώρα σώζται τρεῖς μεριές μὲ σπῖτια σκαλιστὰ στ' οὐρμιὰ τ βέτρα μέσα. Τὸ ἓνα ἔχι 40 σκαλοπάτια «κ-ἤρκ μερτεβέν» τὸ λένε οἱ Τοῦρκι. Λένε π γεῖναι καὶ πολλὰ φλουριά καταχωρισμένα ἐκίπερα ἀμὰ τόσο πού ἔκαμανε οἱ μαδραγόνατζηδες, δὲ πορσανέ νὰ τὰ βγάν-νε.

Ἐχ' ὄνομασία ἡ Παρασκευῆς ἢ Παρασκευίτσα κι' ὁ Παρασκευῆς.

27. Τ' Ἀῖ Παντελεήμονα. Μεγάλι γιορτῆ. Σήμερα γένεται παναγύρ στ' Ἀλβασάνι καὶ πολλοὶ χωριανοὶ μας παγαίν-νε. ἄλλι γιὰ τ' χάρ κι' ἄλλι γιὰ κέφ. Τὸ ἄγασμα εἶναι δεξω μεριά ἀπ' τὸ χωριὸ κι' ὅποιος εἶναι ἄρρωστος, παγαίνει ἀπὸ βραδὶς, κι' μᾶται, κεῖ καὶ τονε πιάνι ἢ χάρ. Ὅποιος θέλι νὰ καταλάβ ἂν θά γένι ἐκεῖνο π γύρεψε ἀπ' τὸν Ἀῖ Παντελεήμονα, κολιναὶ μιὰ δεκάρα στν αἰκόνα τ. Σὰ ἄνε πάρ, θά γένι ὄ,τ κρυφομελέτ-σε, σὰ δὲ ἄνε πάμ, πάι ὁ κόπος τ χαμένος. Ὁ Ἀῖ Παντελεήμονας εἶναι ἐσκουσμένος γιὰ τὰ θάματα τ καὶ πολὺς κόσμος παγαίνει στ' χάρ τ. Γιὰ τ' αὐτὸ λένε: «Κτσοί, στραβοὶ στὸν Ἀῖ Παντελεήμονα».

Ἐχ' ὄνομασία ὁ Παντελής, ὁ Παντέλος κι' ὁ Παντελάκις.

Στὸν Ἀῖ Παντελεήμονα τ' Ἀλβασανιοῦ ἦδαν' ἓνα μεγάλο καβάκι ὑψωμένο, δηλαδὴ μὲ καιρὸ εἶχε βάνι σ' αὐτὸ ὑψωμα ὁ παπάς. Μιὰ μέρα γένικε μεγάλι φουρτούνα καὶ τὸ καβάκι γρέμισε κατὰ γῆς, ἀπὰ στὸ δρόμο καὶ βόδζε τὸ γόσμο νὰ περάσ. Πῆγανε καὶ τὸ κοψανε μὲ τὸ πριόνι, ἀμὰ βράδιασε κι' ἀπόμκε ἓνα κομμάτ ἀπ' τ ρίζα κι' ἀπάν ὡς ἓνα μέτρο. Πῆγανε τὸ πουρνὸ νὰ κόψνε κι' ἐκεῖνο καὶ νὰ πάρνε

Κ. Χουρμουζιάδης
Τσακίλιλιο
Καδανδάρ.
«Θρακικὴ»
τ. θ' 1938

και τὰ ξύλα, και γλέπνε τὸ ἄκοπο κομμάτ σκώθηκε τ νύχτα και στέκανε δλόρτο. Τότες μιὰ γριά τς ἔφερε στὸ νοῦ τς π γήδανε ὑψωμένο τὸ δέδρο, και δὲ γότ-σε κανεὶς νὰ πάρ ξύλα ἀπὸ κεὶ και τ' ἄφκανε και σάψανε γιὰ νὰ μὴ γολαστοῦνε.

Πολλοὶ πέρν-νε ἕνα τσάμα ἀπ' τ' ἄρρώστ τὰ ρουχα και τὸ δέν-νε σὲ καμμιὰν ἀβατσηνιά κοδὰ στ' ἁγιασμα γιὰ νὰ δεθῆ ἡ ἄρρώστεια τ. "Ἄλλι πάλε βάζνε ἁγιασμα σ' ἕνα κάπ, τὸ ζεσταίν-νε και λούγνε τὸν ἄρρωστο, βγάζνε και τὴ σκούφια τ, τὸ πκάμσο τ, ἢ τὸ σῶβρακο τ, κατὰ τν ἀστένεια πῶχ, και τ' ἀφήν-νε ἐκεὶ γιὰ ν' ἀπομήκη και ἡ ἀνάγν τ. Ἀκόμα κόβνε τρίχες ἀπ' τὰ μαλλιά τ και τσὲ δέν-νε στς ἀβατσηνιὲς π γεῖναι στ' ἁγιασμα, γιὰ νὰ κοπή τὸ κακὸ ἀπὸ πᾶν τ και νὰ σκαλώσ ἐκεὶ. Αὐτὰ τὰ κάμν-νε και σ' ἄλλα ἁγιασματα, στὸν Ἄηλιά, τ βαναγιά, τὸν Ἀηγιάνη, τὸν Αἰθόδωρο, τν Ἀτ-απαρασκευή, τν Αἰακατερίνη, γιὰ νὰ τσὲ πιάσ ἡ χάρ.

"Ἄμα σκῶθουνε τὰ δεμάτια, γιρίζ ὁ κατσκάς τὰ κατσίκια μέσ στὰ χωράφια και τρῶνε ὀ,τστάχια βροῦνε. Γι' αὐτὸ τὸ γάλα τς γένεται παχὺ και τὸ καρδαρίζνε οἱ γιναῖκες μέσ στὸ καρδάρ, βγάζνε τὸ βούτρο, βράζνε τ' ἀργιάνη στραγιόγνε τὴ μζίτρα, και τὸ τρόγαλο τὸ δίν-νε στὰ γροῦνια. Ἀπὸ καμμιά τὸ πηξ ζύγαλο και ὕσταρα τὸ καρδαρίζ και σὰ βγάνη τὸ βούτρο κι ὕσταρα τὸ περνάη ἀπ τ τζαδήλα και γένεται ζύγαλο στραγιότο.

Ἄρκεῦνε νὰ μαζών-νε τὸ καπνὸ τσὲ περνάνε ἀρμαθιὲς, τσὲ δέν-νε στὰ κοφάρια και τσὲ λιάζνε στὸν ἥλιο. Ὑσταρα τσὲ κάμν-νε ἔλπετσάδες, τσὲ δάφνε στὰ χαίτη, και τσὲ πλοῦνε καπσακίκο, στὸ Ρετζὶ δίν-νε μόνε τς χορβάδες.

"Ἄμα σωθουνε τ' ἀλώγια και μαζώχτοῦνε οἱ κουκνάρες ἀρκεῦνε οἱ βεγκέρες, σδάνκες, τὰ «μετσά» ἄπὸς τὰ λέν οἱ Ἀλβασανιώτες. Μαζώνται νιοὶ και νιὲς στὰ σπινάτ πιάχνε κουκνάρες τσὲ ξεφλουδί-ζνε, τσὲ ξερέν-νε κι ὕσταρα τσὲ τριβνε. Τσὲ τρυφερὲς τσὲ διαλέζνε και τσὲ βράζνε νὰ τσὲ φάνε. Ὁ νοικοκύρς μαγερέβ κανὰ πλάφ, ἢ καμμιά κούρκα, ἢ χήνα και φλέβ τς βοθηστάδες. Ἐκεὶ π δλεῦνε τραβδάνε, χωρατεύνε, λένε χαϊμόσκα παραμῦθια και περνάνε τν ὦ-ρα τς μὲ γέλοια και χαρές.

Τῶρα γένται τ' ἀβράβλα, τὰ βάζνε στὰ ταψιά και τὰ λιάζνε, και μεθαύριο τὰ κάμν-νε ρετσέλια. Τὰ πλάκια, τὰ παπάκια και τὰ χινάρια ξετνάζναι κι ἀρκεῦνε νὰ τὰ πλοῦνε και νὰ τὰ σφάζνε.

Η' ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Κι αὐτὸς εἶναι μῆνας τσὴ δλειᾶς. Ἄρκεῦνε νὰ σ-μαζώνται τ' ἀλώνια, κι ὅποιος ξαλωνίς, κβανεὶ τ' ἄχερο τ με τς καλαμωτές. Οἱ ζιζικὶ τὴν ἡμέρα και οἱ γρύλι τ νύχτα ἀκόμα παίζνε τὸ σκοπὸ τς. Τὰ τσαούσια και τὰ πρῶϊμάδια ἀρκεῦνε νὰ γένται, τὸ ἴδιο και τὰ ζέρδελα, τὰ καῖσια και τὰ σῦκα, τὰ μκρά και ξακουσμένα γιὰ τὴ γλύκα τς περδικόσκα, τὰ μεγάλα ματζανιά, και τὰ τρανύτερα τὰ λόπια π γεῖναι σὰν ἀπίδια, και τ' ἄλλα τὰ στρογιλά με τὸ μέλι στὸ σκισμένο πάτο τς. Οἱ σκάδες και οἱ μελισσάδες, με τὰ φαδάχτερὰ γαλάζια και κίτρινα φτερά, οἱ ἀχελῶνες, οἱ λαγοὶ, οἱ ἀλεπές, τὰ